

הצעת חוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה של גורם ישראלי), התשס"ה-2004

1. בחוק זה -

הגדרות

"אמצעי שליטה", בתאגיד - כל אחד מאלה:

(1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לה בתאגיד שאינו חברה;

דברי הסבר

שר התחבורה, מכוח סמכותו לפי חוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973 (להלן - חוק הספנות (ימאים)), קבע בתקנות הספנות (ימאים) (ציוות אניות בצוות ישראלי) (הוראת שעה), התשס"ד-2004, חובת ציוות של אניות צי סוחר שתפוסתן למעלה מ-500 טון בצוות ישראלי, הכולל קברניט ישראלי ושניים או שישה קציני ים ישראליים, בהתאם לאופי הפעילות של האניה.

מצב החירום במדינה מותנה כיום בהתאם להוראות חוק-יסוד: הממשלה, בהכרזה של הכנסת שתוקפה למשך שנה לכל היותר וניתן להאריכה, מפעם לפעם, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנה. בד בבד, לצד הארכת תוקפו של מצב החירום בהכרזה של הכנסת, פועלת הממשלה לביטול התניית תוקפם של חוקים שונים או הוראות חוק מסוימות בקיומו של מצב חירום במדינה, מקום שאין הצדקה עניינית לכך. בכלל אלה בא גם חוק הפיקוח על כלי שיט; לאור האמור לעיל, מוצע לקבוע בחקיקה ראשית שאינה תלויה בקיומו של מצב חירום במדינה הסדר הדומה להסדר הקבוע כיום בתקנות 7(ב) ו-7א שבתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט, המטיל חובה לדווח על כלי שיט זרים שהם בשליטה של גורמים ישראליים ולצוות כלי שיט כאמור בצוות ישראלי, וזאת כהסדר משלים לחובת ציוות של כלי שיט הרשומים בישראל בצוות ישראלי לפי הוראות חוק הספנות (ימאים)).

מטרת ההסדר המוצע, התואם את החלטת דממשלה מס' 949 מיום י"א בחשוון התשס"ד (6 בנובמבר 2003) לענין שיפור כושר התחרות של הספנות הישראלית, היא להמשיך ולשמר בישראל ידע מקצועי בתחום הספנות, הן לצורך קיום כושר הובלה ימי באניות ישראליות, והן לצורך קיום תשתית לכוח אדם ימי מקצועי בנמלים ובתעשייה, בכל עת ולא רק בשעת חירום.

תחולת ההסדר המוצע לענין חובת הדיווח על שליטה של גורם ישראלי בכלי שיט זר מצומצמת יותר לעומת ההסדר הקבוע כיום בתקנה 7(ב) שבתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט, שכן חובת ההודעה לפי ההסדר המוצע חלה רק לגבי כלי שיט שתפוסתם ברוטו 500 טון ומעלה, וזאת לעומת ההסדר הקיים שחל לגבי כלי שיט

כללי

החוק המוצע קובע הוראות לענין כלי שיט שהוא בשליטה של גורם ישראלי, כהגדרתו המוצעת, אשר מכיוון שלא התקיים לגביו תנאי הבעלות הישראלית הנדרש לפי סעיף 2(א) לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960 (להלן - חוק הספנות (כלי שיט)) לשם רישומו במרשם הישראלי, הוא אינו רשום בישראל, דהיינו אינו מניף דגל ישראל (להלן - כלי שיט זר).

ההסדר הקיים היום לגבי כלי שיט זר שהוא בשליטה של גורם ישראלי מעוגן בתקנות 7 ו-7א לתוספת לחוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973 (להלן - חוק הפיקוח על כלי שיט). תקנה 7(ב) לתוספת לחוק האמור, שענינה הודעה על זכויות בכלי שיט, קובעת כי גורם ישראלי שהוא בעל כלי שיט זר או בעל זכות אחרת בכלי שיט כאמור כמפורט באותו סעיף, וידיע בכתב על הבעלות או על הזכות האחרת כאמור, לממונה על הרישום, בתוך 30 ימים מיום שהיה לבעל או לבעל זכות כאמור, וכן ימסור פרטים וידיעות נוספים הנוגעים לכלי השיט, לממונה על הרישום, לפי דרישתו.

תקנה 7א לתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט, שענינה תחולת חוק הספנות (ימאים), קובעת לאמור:

"תחולת חוק הספנות (ימאים)

דא. (א) כלי שיט ישראלי הרשום במדינת חוץ והוא חכור חכירה חפצית לאזרח ישראלי או לתאגיד ישראלי כמשמעותו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960, או שהוא בשליטתו של אחד מאלה, יחולו על החוכר או בעל השליטה, על איש צוות ישראלי המשרת בו ועל איש צוות אחר אם הסכים לכך, הוראות חוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973, כאילו היה כלי השיט רשום בישראל.

ב) היה בקיום הוראות חוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973, לגבי כלי שיט כאמור בתקנת משנה (א), טתירת הוראה לפי חוק המדינה שבה רשום כלי השיט, הוראת אותה מדינה עדיפה, והטוען לעדיפות זו - עליו הראיה."

(2) הזכות למנות דירקטורים או מנהל כללי של חברה או בעלי תפקידים דומים בתאגיד שאינו חברה;

(3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד;

(4) הזכות לחלק ביתרת נכסי התאגיד, לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;

גורם ישראלי" – לגבי יחיד – אזרח ישראלי או תושב ישראל, ולגבי תאגיד – תאגיד שהתאגד בישראל, למעט חברת חוץ שנרשמה לפי הוראות סעיף 346 לחוק החברות, התשנ"ט-1999¹;

"הבעלים הרשום" – התאגיד הרשום בתעודת הרישום של כלי שיט כבעל כלי השיט; "החוקה", לענין אמצעי שליטה בתאגיד – במישרין או בעקיפין, בין לבד ובין יחד עם אחרים, רבות באמצעות אחר ובכלל זה נאמן או שלוח, או באמצעות זכות המוקנית לפי הסכם, או בכל דרך אחרת;

"הממונה על הרישום" – מי שהשר מינהו להיות הממונה על הרישום לפי סעיף 3(ב);

"כלי שיט" – כל כלי העשוי לשיט, שתפוסתו ברוטו למעלה מ-500 טון;

"כלי שיט זר" – כלי שיט שאינו חייב ברישום במרשם הישראלי לפי הוראות חוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960²;

ד ב ר י ה ס ב ר

ישראליים, מוצע להגדיר "כלי שיט" ככלי העשוי לשיט שתפוסתו ברוטו למעלה מ-500 טון. ההגדרה המוצעת דומה להגדרה "אניה" שבתקנות הספנות (ימאים) (ציוות אניות בצוות ישראלי) (הוראת שעה), התשס"ב-2002.

– להגדרה "כלי שיט זר" המוצעת –

מאחר שהוראות החוק המוצע נועדו לחול על כלי שיט זרים שהם בשליטה של גורם ישראלי, מוצע להגדיר כלי שיט זר ככלי שיט שאינו חייב ברישום במרשם הישראלי לכלי שיט לפי הוראות חוק הספנות (כלי שיט).

– להגדרה "הבעלים הרשום" המוצעת –

אניות צי סנחר העוסקות בספנות בין-לאומית הן על פי רוב בבעלותו של תאגיד עסקי, הרשום כבעל כלי השיט בתעודת הרישום של כלי השיט שהיא מעין תעודת הזהות הרשמית של כלי השיט. לפיכך, מוצע להגדיר בעלים רשום, כתאגיד הרשום בתעודת הרישום של כלי השיט כבעל כלי השיט.

– להגדרה "תפעול" המוצעת –

לצורך החלת החובה לציוות כלי שיט זרים שהם בשליטה של גורם ישראלי באנשי צוות ישראליים, מוצע להגדיר "שליטה" כיכולת להורות על תפעול כלי השיט, ו"תפעול" כציוות כלי השיט ותפעולו הטכני של גוף כלי השיט; וזאת להבדיל מהשליטה המסחרית בתעסוקת כלי השיט, במטענים שהוא מוביל, בלוח הזמנים שלו וכיוב'.

שתפוסתם ברוטו 50 טון ומעלה; כמו כן ההסדר המוצע מטיל חובת דיווח רק על גורם ישראלי שהזכויות שלו בכלי שיט זר מגיעות לכדי שליטה, כהגדרתה המוצעת, לעומת ההסדר הקיים היום שלפיו חובת הדיווח חלה גם לגבי זכויות של גורם ישראלי בכלי שיט זר שאינן מגיעות לכדי שליטה.

השוואת מעמדם של כלי שיט זרים שהם בשליטה של גורם ישראלי למעמדם של כלי שיט הרשומים בישראל, לענין החובה לצוותם בצוות ישראלי, נועדה למנוע מגורמים עסקיים ישראליים להעדיף רישומם של כלי שיט שבשליטתם במרשם חוץ, במטרה לפטור את עצמם מהחובה הקיימת לגבי כלי שיט הרשומים בישראל לצוותם בצוות ישראלי.

סעיף 1 להגדרות "אמצעי שליטה" ו"החוקה" המוצעות –

מוצע להגדיר אמצעי שליטה בתאגיד והחוקה באמצעי שליטה בתאגיד בדומה להגדרות הקיימות לענינים אלה בחוקים אחרים, ובהם חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, חוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982, חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990, וחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996.

– להגדרה "כלי שיט" המוצעת –

לנוכח מטרת החוק המוצע שהיא בעיקרה שימור ידע מקצועי בתחום הספנות וכושר הובלה ימי עצמאי ישראלי, באמצעות הטלת חובת ציוות של אניות צי סנחר העוסקות בספנות בין-לאומית באנשי צוות

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

² ס"ח התש"ך, עמ' 70.

"פנקס הרישום" – הפנקס המתנהל לפי הוראות סעיף 3(א);

"שליטה", של גורם ישראלי בכלי שיט זר – היכולת של גורם ישראלי להורות על תפעולו של כלי השיט הזר, בין לבד ובין יחד עם אחרים או באמצעותם, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות יכולת כאמור הנובעת מכוח החזקת אמצעי שליטה בבעלים הרשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט, מכוח תקנון הבעלים הרשום או התאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט, מכוח חוזה בכתב או בעל פה או באופן אחר, או מכל מקור אחר, ולמעט יכולת כאמור הנובעת רק ממילוי תפקיד של נושא משרה בתאגיד; לענין הגדרה

– זו

(1) בלי לגרוע מכלליות האמור בה, חזקה היא כי גורם ישראלי הוא בעל יכולת להורות על תפעולו של כלי שיט אם הוא מחזיק בשיעור הגדול ביותר של אמצעי שליטה מסוג כלשהו בבעלים הרשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט או שבידו היכולת למנוע קבלת החלטות עסקיות של הבעלים הרשום או של התאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט, למעט החלטות שענינן הנפקה של אמצעי שליטה בבעלים הרשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט או החלטות שענינן מכירה או חיסול של רוב עסקי הבעלים הרשום או התאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט או שינוי מהותי בהם;

(2) לשם בחינת היכולת של גורם ישראלי להורות על תפעולו של כלי שיט זר, יראו את ההחזקה של מספר גורמים ישראליים באמצעי שליטה בתאגיד רשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט, במצטבר, כהחזקה של גורם ישראלי אחד, ויראו את יכולת ההשפעה של כמה גורמים ישראליים על תפעולו של כלי השיט, במצטבר, כיכולת של גורם ישראלי אחד;

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, מוצע למעט מההגדרה "שליטה", יכולת להורות על תפעולו של כלי השיט הזר הנובעת רק ממילוי תפקיד של נושא משרה בתאגיד, שכן יכולתו של נושא משרה בתאגיד להורות על תפעול כלי השיט אינה נובעת מכוח שליטתו בתאגיד אלא מכוח היותו המוציא לפועל של ההוראות שנותן בעל השליטה בתאגיד.

עוד מוצע לקבוע חזקה, שלפיה יראו גורם ישראלי כבעל יכולת להורות על תפעולו של כלי שיט זר אם הוא מחזיק בשיעור הגדול ביותר של אמצעי שליטה מסוג כלשהו בבעלים הרשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט הזר, או אם בידו היכולת למנוע קבלת החלטות עסקיות של הבעלים הרשום או של התאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט, למעט החלטות שגם למיעוט יש יכולת למנוע אותן, שהן החלטות שענינן הנפקה של אמצעי שליטה בבעלים הרשום או בתאגיד האחראי לתפעול כלי השיט או החלטות שענינן מכירה או חיסול של רוב עסקי הבעלים הרשום או התאגיד האחראי לתפעול כלי השיט או שינוי מהותי בהם.

כמו כן מוצע לקבוע, כי לשם בחינת היכולת של גורם ישראלי להורות על תפעולו של כלי שיט זר, יראו החזקה של כמה גורמים ישראליים באמצעי שליטה בתאגיד הרשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי

להגדרה "שליטה" המוצעת –

היכולת להורות על תפעולו של כלי שיט יכולה להיות בידי הבעלים הרשום או בידי חוכר כלי השיט, וזאת בהתאם להסכמי החכירה הנהוגים בספנות הבין-לאומית.

מאחר שאניות צי סוחר העוסקות בספנות בין-לאומית מופעלות בידי תאגידים עסקיים, אשר פעמים רבות הם עצמם מוחזקים בידי תאגיד אחר, מוצע לקבוע מבחני שליטה של גורם ישראלי בכלי שיט זר בהתאם למבחני השליטה המקובלים בחוקים אחרים.

לפי המוצע, המבחן המהותי לשליטתו של גורם ישראלי בכלי שיט זר, הוא מבחן היכולת להורות על תפעולו של כלי השיט. בשל הגמישות הרבה שיש לבעל שליטה בתאגיד ביצירת מבנה החזקות בתאגיד לפי שיקוליו העסקיים, מוצע לקבוע כי היכולת כאמור יכולה להיות ממומשת בין לבד ובין יחד עם אחרים או באמצעותם, בין במישרין ובין בעקיפין.

היכולת להורות על תפעולו של כלי השיט יכולה לנבוע מכמה מקורות, ובהם החזקת אמצעי שליטה בבעלים הרשום או בתאגיד האחראי לתפעולו של כלי השיט, תקנון הבעלים הרשום או התאגיד האחראי לתפעול כלי השיט, חוזה בכתב או בעל פה או באופן אחר, או מכל מקור אחר.

"תפעול", לענין כלי שיט - ציוות כלי השיט ותפעולו של גוף כלי השיט, מערכותיו ומיתקניו.
"השר" - שר התחבורה.

2. כלי שיט זר שהוא בשליטה של גורם ישראלי, חייב ברישום בפנקס הרישום. חובת רישום
3. (א) לצורך רישום כלי שיט זרים שהם בשליטה של גורם ישראלי, ינהל הממונה על הרישום פנקס רישום. פנקס הרישום והממונה על הרישום
- (ב) השר ימנה את הממונה על הרישום מקרב עובדי משרדו; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.
4. (א) גורם ישראלי שהוא בעל שליטה בכלי שיט זר, ימסור הודעה על כך לממונה על הרישום בתוך 30 ימים מיום שהיה לבעל שליטה כאמור (בחוק זה - הודעה על שליטה). הודעה על שליטה
- (ב) גורם ישראלי שמסר הודעה על שליטה ימסור לממונה על הרישום, לפי דרישתו, פרטים, מסמכים או תעודות הנוגעים לכלי השיט הזר, ובין השאר בדבר גוף כלי השיט, מבנהו, מערכותיו וכל פרט אחר הנוגע להפעלתו, וכן כל פרט, מסמך או תעודה הנחוצים, לדעת הממונה על הרישום, לשם בחינת מידת השליטה בכלי השיט הזר והוכחתה; כמו כן יודיע הגורם הישראלי כאמור, לממונה על הרישום, על כל שינוי מהותי שחל בפרט מהפרטים שנמסרו לפי סעיף קטן זה ויצרף את המסמכים או התעודות הנוגעים לענין.
5. (א) היה לממונה על הרישום יסוד סביר להניח כי גורם ישראלי הוא בעל שליטה בכלי שיט זר, ואותו גורם ישראלי לא מסר הודעה על שליטה, רשאי הממונה על הרישום לדרוש מהגורם הישראלי האמור הסבר בקשר למידע שבידו בענין השליטה בכלי השיט הזר, וכן להורות לו על מסירת פרטים, מסמכים או תעודות כאמור בסעיף 4(ב).
- (ב) נוכח הממונה על הרישום, לאחר קבלת הסבר כאמור בסעיף קטן (א) או בדרך אחרת, כי גורם ישראלי הוא בעל שליטה בכלי שיט זר, רשאי הוא לרשום את כלי השיט הזר בפנקס הרישום לאחר שנתן לאותו גורם ישראלי הזדמנות להשמיע את טענותיו.

דברי הסבר

להסמיך את הממונה על הרישום לדרוש מהגורם הישראלי שמסר הודעה על שליטה בכלי שיט זר, פרטים, מסמכים ותעודות הנדרשים, לפי שיקול דעתו, לשם בחינת מידת השליטה בכלי השיט הזר והוכחתה.

סעיף 5 במטרה למנוע מצב שבו גורם ישראלי שהוא בעל שליטה בכלי שיט זר יוכל להתחמק מחובת ציוות כלי השיט בצוות ישראלי המוטלת עליו לפי הוראות החוק המוצע, בכך שיפר את חובתו למסור לממונה על הרישום הודעה בדבר שליטתו בכלי השיט הזר, מוצע להסמיך את הממונה על הרישום לזווג בעצמו רישום בפנקס הרישום של כלי שיט זרים שלגביהם יש בידו מידע המבסס יסוד סביר להניח כי גורם ישראלי כלשהו הוא בעל השליטה בהם, לאחר שדרש מאותו גורם ישראלי הסבר בקשר למידע שבידו ונוכח, לאחר קבלת ההסבר כאמור או בדרך אחרת, כי הוא אמנם בעל השליטה בכלי השיט, ולאחר שנתן לגורם הישראלי האמור הזדמנות להשמיע את טענותיו.

שיט, במצטבר, כגורם ישראלי אחד, וכן יראו את יכולת ההשפעה של כמה גורמים ישראליים על תפעולו של כלי השיט, במצטבר, כיכולת של גורם ישראלי אחד. זאת, כדי למנוע מצב שבו הוראות החוק המוצע לא יחולו על כלי שיט זר שהשליטה בו היא בידי כמה גורמים ישראליים, במצטבר, אשר אף אחד מהם, לבדו, אינו בעל שליטה בכלי השיט.

סעיפים 2 עד 4 מוצע לקבוע חובת רישום של כלי שיט זר שהוא בשליטה של גורם ישראלי, בפנקס הרישום שינהל הממונה על הרישום אשר ימונה בידי שר התחבורה מקרב עובדי משרד התחבורה (להלן - הממונה על הרישום); פנקס הרישום יהווה המקור הרשמי לתיעוד השליטה בידי גורם ישראלי בכלי שיט זר.

גורם ישראלי שהוא בעל שליטה בכלי שיט זר, יודיע על כך לממונה על הרישום, בתוך 30 ימים מיום שהיה לבעל השליטה כאמור. מאחר שבדיקת השליטה בכלי השיט הזר מצריכה בירור עובדתי מעמיק, מוצע

6. (א) כלי שיט זר הרשום בפנקס הרישום, יחולו עליו, על הגורם הישראלי שהוא בעל שליטה בו, על איש צוות ישראלי המשרת בו, ועל איש צוות אחר המשרת בו אם הסכים לכך, הוראות חוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973³ (בסעיף זה - חוק הספנות (ימאים)), כאילו היה כלי השיט הזר רשום בישראל; לענין זה, "איש צוות ישראלי" - כהגדרתו בחוק הספנות (ימאים).

(ב) היה בהחלת הוראות חוק הספנות (ימאים) כאמור בסעיף קטן (א) כדי לסתור הוראה לענין אזרחותם או תושבותם של אנשי הצוות לפי חוק המדינה שבה רשום כלי השיט הזר, הוראת אותה מדינה עדיפה, והטוען לעדיפות זו - עליו הראיה.

7. (א) גורם ישראלי שחדל להיות בעל שליטה בכלי שיט זר הרשום בפנקס הרישום, יודיע על כך לממונה על הרישום בתוך 30 ימים מיום שחדל להיות בעל שליטה כאמור; הודיע כאמור, רשאי הממונה על הרישום לדרוש ממנו פרט, מסמך, או תעודה הנחוצים לדעתו לשם הוכחת הפסקת השליטה בכלי השיט הזר.

(ב) נוכח הממונה על הרישום, על סמך הודעה כאמור בסעיף קטן (א) או בדרך אחרת, כי גורם ישראלי חדל להיות בעל שליטה בכלי שיט זר הרשום בפנקס הרישום, ימחק את כלי השיט מפנקס הרישום לאחר שנתן לגורם הישראלי האמור הזדמנות להשמיע את טענותיו.

8. גורם ישראלי שלא מסר לממונה על הרישום הודעה על שליטה, בניגוד להוראות סעיף 4(א), או שלא מסר לממונה על הרישום פרטים, מסמכים או תעודות שנדרש למסרם לפי הוראות סעיפים 4(ב) או 5, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁴, ובעבירה נמשכת - קנס נוסף בשיעור הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק האמור, לכל יום שבו נמשכת העבירה.

דברי הסבר

סעיף 7 במטרה למנוע חובת צוות ישראלי של כלי שיט זר שהיה בעבר בשליטה של גורם ישראלי, לאחר שחדל להיות נשלט כאמור, מוצע להטיל חובה על גורם ישראלי שחדל להיות בעל שליטה בכלי שיט זר, להודיע לממונה על הרישום על כך, בתוך 30 ימים מיום שחדל להיות בעל שליטה כאמור.

כמו כן מוצע להסמיך את הממונה על הרישום, לאחר שנוכח כי גורם ישראלי חדל להיות בעל שליטה בכלי שיט זר, למחוק מפנקס הרישום את אותו כלי שיט זר.

סעיף 8 כדי ליצור מנגנון הרתעה אפקטיבי על גורמים מסחריים שפעילותם מונעת משיקולים עסקיים, מוצע להטיל קנס בשיעור גבוה יחסית (השיעור הקבוע בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), העומד כיום על 67,300 שקלים חדשים) על גורם ישראלי שלא הודיע לממונה על הרישום על שליטתו בכלי שיט זר, בניגוד להוראות סעיף 4(א) המוצע, או שלא מסר לממונה על הרישום פרטים, מסמכים או תעודות שנדרש למסרם לפי הוראות סעיפים 4(ב) או 5 המוצעים, וקנס נוסף בשיעור המרבי הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין (העומד כיום על 1,300 שקלים חדשים), לכל יום שבו נמשכת העבירה.

סעיף 6 מוצע להחיל את הוראות חוק הספנות (ימאים) על כלי שיט זר הרשום בפנקס הרישום, על הגורם הישראלי שהוא בעל השליטה בכלי שיט כאמור, על איש צוות ישראלי המשרת בו, ועל איש צוות אחר אם הסכים לכך, ובכך להחיל את חובת הצוות בישראל הקיימת לפי הוראות החוק האמור לגבי כלי שיט ישראליים, גם על כלי שיט זרים שהם בשליטה של גורם ישראלי.

עם זאת, מאחר שמדובר בכלי שיט זר הרשום במירשם של מדינה זרה וכפוף לדיניה, ייתכן מצב שבו החלת הוראות חוק הספנות (ימאים) על כלי השיט הזר כמוצע, יהיה בה כדי לסתור חוק של מדינת הרישום לענין אזרחותם או תושבותם של אנשי הצוות.

לפיכך, מוצע לקבוע כי במקרה של סתירה כאמור, הוראת מדינת הרישום עדיפה, וכי הטוען לאותה סתירה - עליו הראיה.

ההוראה המוצעת דומה להוראה הקיימת בתקנה 7א לתקנות שבתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט, לענין כלי שיט הרשום במדינת חוץ וחכור חכירה חפצית לאזרח ישראלי או לתאגיד ישראלי או שהוא בשליטתו של אחד מאלה, שמוצע לבטלה.

³ ס"ח התשל"ג, עמ' 329.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 322.

9. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
10. סמכויות לפי חוק זה אינן גורעות מסמכויות לפי חיקוק אחר, וקיום חובה לפי חוק זה אינו פוטר מקיום חובה לפי חיקוק אחר. שמירת סמכויות וחובות
11. כלי שיט זר שהוא בשליטה של גורם ישראלי, אשר ערב תחילתו של חוק זה ניתנה לגביו הודעה לפי תקנה 7(ב) שבתוספת לחוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973,⁵ יראו אותו כאילו נרשם בפנקס הרישום לפי הוראות חוק זה. הוראת מעבר
12. בחוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973, סעיף 224 - בטל. תיקון חוק הספנות (ימאים)
13. בחוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973, בתוספת, תקנה 7א - בטלה. תיקון חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 9** מוצע לקבוע כי שר התחבורה יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע, ולהסמיכו להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
- סעיף 10** מוצע לקבוע הוראת שמירת סמכויות וחובות, ולפיה סמכויות וחובות לפי החוק המוצע אינן גורעות מסמכויות או מחובות שנקבעו לפי דין אחר.
- סעיף 11** כאמור לעיל, החוק המוצע קובע הסדר דומה להסדר הקיים כיום בתקנה 7(ב) שבתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט. מוצע לקבוע
- הוראת מעבר ולפיה כלי שיט זר הנשלט בידי גורם ישראלי, שניתנה לגביו הודעה לפי תקנה 7(ב) לתקנות שבתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט, יראו אותו כאילו נרשם בפנקס הרישום לפי הוראות החוק המוצע.
- סעיפים 12 ו-13** מאחר שהחוק המוצע נועד להחליף את ההסדר הקבוע כיום בתקנה 7א שבתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט, אשר הוספה במסגרת תיקון עקיף בסעיף 224 לחוק הספנות (ימאים), מוצע לבטל הן את סעיף 224 לחוק הספנות ימאים והן את תקנה 7א לתוספת לחוק הפיקוח על כלי שיט.

⁵ ס"ח התשל"ג, עמ' 203 ועמ' 358.